

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 7 квітня 2023 р. № 301-р

КОНЦЕПЦІЯ
безпеки закладів освіти

Проблема, яка потребує розв'язання

Питання безпеки закладів освіти та забезпечення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти та організації безпечного освітнього середовища є особливо актуальним у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Проблемою, яка потребує розв'язання, є низький рівень безпеки закладів освіти та організації безпечного освітнього середовища в Україні, що є наслідком таких факторів:

недостатня кількість об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту закладів освіти;

низький рівень відповідності об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту закладів освіти вимогам щодо необхідної місткості таких об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту та кількості евакуаційних виходів, наявності водопостачання, водовідведення, вентиляції, обігріву, освітлення, засобів зв'язку та Інтернету, засобів надання медичної допомоги, доступності для маломобільних груп населення, а також можливості організації у таких об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту освітнього процесу;

низький рівень дотримання вимог законодавства з питань пожежної та техногенної безпеки закладів освіти;

застаріла нормативно-правова база у сфері цивільного захисту в частині створення безпечних умов перебування у закладах освіти здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних працівників, адміністрації та інших працівників;

відсутність встановленого порядку організації охорони закладів освіти, зокрема із залученням органів поліції охорони (із встановленням комплексу тривожної сигналізації) з підключенням до пунктів централізованого спостереження та реагування;

відсутність належної організації пропускового режиму в закладах освіти (огорожа, стаціонарні металодетектори, система контролю доступу);

відсутність у закладах освіти систем зовнішнього та внутрішнього відеоспостереження;

недоступність більшості закладів освіти та захисних споруд цивільного захисту при закладах освіти для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

відсутність необхідної кількості шкільних автобусів для підвезення здобувачів освіти та педагогічних працівників до/із закладів загальної середньої освіти;

недостатній рівень охоплення закладів освіти превентивними поліцейськими послугами, спрямованими на запобігання та попередження вчинення правопорушень;

недостатній рівень обізнаності учасників освітнього процесу про їх права, обов'язки та відповідальність;

незнання учасниками освітнього процесу правил безпечної поведінки в побуті та правил дорожнього руху;

низький рівень обізнаності дітей щодо кіберзагроз та формування безпечної поведінки в Інтернеті;

неготовність учасників освітнього процесу до дій в умовах надзвичайних ситуацій, бойових дій;

відсутність у працівників закладів освіти навичок надання домедичної допомоги, забезпечення психологічної підтримки здобувачів освіти;

обмежений доступ до послуг з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу під час навчання та роботи з урахуванням впливу військової агресії на їх психічне здоров'я;

відсутність комплексної інфраструктури психоемоційної підтримки та психологічної допомоги учасникам освітнього процесу;

недостатність умов для інклюзивного навчання та підтримки в освітньому процесі здобувачів освіти, які цього потребують, відповідно до нових безпекових умов.

Мета і строки реалізації Концепції

Метою Концепції є створення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти, організація безпечного освітнього середовища, зокрема в умовах військової агресії Російської Федерації проти України.

Строк реалізації Концепції — 2023—2025 роки.

Завдання та заходи, спрямовані на розв'язання проблеми

Основними завданнями Концепції, спрямованими на розв'язання визначених проблем, є:

створення безпечної інфраструктури закладів освіти;

ефективне попередження та протидія негативним безпековим явищам в освітньому середовищі;

формування компетентностей безпеки в учасників освітнього процесу;

організація безпечного підвезення учнів та вчителів до/із закладів загальної середньої освіти.

Створення безпечної інфраструктури закладів освіти можливо забезпечити шляхом:

облаштування існуючих та будівництва нових захисних споруд цивільного захисту закладів освіти із застосуванням проектів повторного використання або за індивідуальними проектними рішеннями з урахуванням вимог законодавства з питань пожежної безпеки, вимог щодо необхідної кількості евакуаційних виходів, наявності водопостачання, водовідведення, вентиляції, обігріву, освітлення, Інтернету, засобів надання медичної допомоги, доступності для маломобільних груп населення, зокрема осіб з інвалідністю. Виконавцями заходу визначено МОН, Мінінфраструктури, МВС, ДСНС, обласні, Київську міську державні (військові) адміністрації, строк виконання — 2023—2025 роки;

забезпечення мінімальних вимог для належної організації освітнього процесу в захисних спорудах цивільного захисту закладів освіти. Виконавцями заходу визначено обласні, Київську міську державні (військові) адміністрації, засновників закладів освіти (за згодою), строк виконання — 2023—2025 роки;

забезпечення пожежної та техногенної безпеки закладів освіти. Виконавцями заходу визначено обласні, Київську міську державні (військові) адміністрації, ДСНС, засновників закладів освіти (за згодою), строк виконання — 2023—2025 роки;

забезпечення в установленому порядку охорони закладів освіти із залученням поліції охорони, встановлення у закладах освіти комплексу тривожної сигналізації з підключенням до пунктів централізованого спостереження та реагування, встановлення стаціонарних металодетекторів, облаштування необхідних огорож та здійснення інших інфраструктурних заходів щодо організації безпеки закладів освіти. Виконавцями заходу визначено Національну поліцію, обласні, Київську міську державні (військові) адміністрації, засновників закладів освіти (за згодою), строк виконання — 2023 рік;

удосконалення нормативно-правової бази у сфері цивільного захисту з метою створення безпечних умов перебування у закладах освіти учасників освітнього процесу. Виконавцями заходу визначено МОН, МВС, ДСНС, строк виконання — 2023 рік.

Ефективне попередження та протидію негативним безпековим явищам в освітньому середовищі можливо забезпечити шляхом:

посилення поліцейської присутності у закладах освіти з наданням ефективних поліцейських послуг щодо недопущення вчинення

правопорушень учасниками освітнього процесу та стосовно них. Виконавцями заходу визначено Національну поліцію, засновників закладів освіти (за згодою), строк виконання — 2023 рік;

запровадження системи раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу, ризику нападу на заклад освіти або іншої небезпеки. Виконавцями заходу визначено Національну поліцію, МВС, МОН, обласні, Київську міську державні (військові) адміністрації, засновників закладів освіти (за згодою), ДСНС, строк виконання — 2023 рік;

впровадження алгоритму дій у разі виникнення небезпечних ситуацій, виявлення вибухонебезпечних та інших підозрілих предметів у закладі освіти. Виконавцями заходу визначено обласні, Київську міську державні (військові) адміністрації, засновників закладів освіти (за згодою), ДСНС, Національну поліцію, строк виконання — 2023 рік;

трансформації психологічної служби системи освіти та психологічного супроводу з урахуванням впливу військової агресії на учасників освітнього процесу. Виконавцями заходу визначено МОН, МОЗ, строк виконання — 2023—2024 роки;

удосконалення нормативно-правової бази у сфері громадської безпеки в частині підвищення ефективності попередження та недопущення вчинення правопорушень в закладах освіти. Виконавцями заходу визначено МВС, Національну поліцію, МОН, строк виконання — 2023 рік.

Формування компетентностей безпеки в учасників освітнього процесу можливо забезпечити шляхом:

організації системного навчання учасників освітнього процесу діям в умовах надзвичайних ситуацій. Виконавцями заходу визначено МОН, ДСНС, обласні, Київську міську державні (військові) адміністрації, засновників закладів освіти (за згодою), строк виконання — 2023—2024 роки;

перегляду та актуалізації освітніх програм з питань безпеки життєдіяльності, цивільного захисту та домедичної допомоги, прав, свобод та обов'язків громадянина та впровадження соціально-емоційного навчання та здійснення інтеграції знань про психічне здоров'я в освітній процес та освітню діяльність. Виконавцями заходу визначено МОН, МОЗ, МВС, ДСНС, Національну поліцію, заклади освіти (за згодою), строк виконання — 2023 рік;

запровадження в освітній процес закладів освіти програм, спрямованих на формування у здобувачів освіти правової поведінки, запобігання конфліктам та правопорушенням, здобуття навичок щодо безпечної поведінки в Інтернеті. Виконавцями заходу визначено МОН, МВС, Національну поліцію, обласні, Київську міську державні (військові)

адміністрації, заклади освіти (за згодою), строк виконання — 2023—2024 роки;

запровадження обов'язкового підвищення кваліфікації, рівня обізнаності та підготовки педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів освіти з безпекових питань, питань базових психологічних втручань, основ психологічної самодопомоги і прав, свобод та обов'язків громадянина. Виконавцями заходу визначено МОН, Національну поліцію, обласні, Київську міську державні (військові) адміністрації, інститути післядипломної педагогічної освіти (за згодою), строк виконання — 2023 рік.

Організацію безпечного підвезення учнів та вчителів до/із закладів загальної середньої освіти можливо забезпечити шляхом:

придбання обласними державними (військовими) адміністраціями за участю органів місцевого самоврядування шкільних автобусів, зокрема спеціально обладнаних для перевезення маломобільних груп населення. Виконавцями заходу визначено обласні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), строк виконання — 2023—2025 роки;

організації та супроводження процесу надання міжнародної технічної допомоги у вигляді шкільних автобусів або коштів на їх придбання для організації підвезення учнів та вчителів до/із закладів загальної середньої освіти. Виконавцями заходу визначено МОН, МЗС, обласні державні (військові) адміністрації, строк виконання — 2023—2025 роки;

залучення до співпраці підприємств, установ, організацій, зокрема міжнародних, транспортного спрямування для організації підвезення учнів та вчителів до/із закладів загальної середньої освіти. Виконавцями заходу визначено МОН, МЗС, обласні державні (військові) адміністрації, строк виконання — 2023—2025 роки.

Очікувані результати

Реалізація Концепції сприятиме створенню безпечного освітнього середовища в закладах освіти, поліпшенню стану їх пожежної та техногенної безпеки, можливості для кожного закладу освіти організовувати освітній процес в очному режимі, забезпеченню комфортного перебування в об'єктах фонду захисних споруд закладів освіти, а також підвезенню учнів та вчителів до/із закладів освіти.

Крім того, реалізація Концепції підвищить ефективність превентивних заходів щодо запобігання та попередження вчиненню правопорушень в освітньому середовищі та створить безпечні умови навчання та викладання, комфортну міжособистісну взаємодію, що сприятиме емоційному благополуччю учасників освітнього процесу, відсутності будь-яких проявів насильства, забезпечивши при цьому достатньо

можливостей для їх запобігання, а також дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Забезпечення виконання завдань та заходів, передбачених Концепцією, допоможе убезпечити учасників освітнього процесу від непередбачуваних подій, спричинених військовою агресією Російської Федерації проти України, а також надасть можливість безперешкодної реалізації права на освіту та належні, безпечні і здорові умови навчання та викладання.

Обсяг фінансових ресурсів

Фінансове забезпечення заходів, спрямованих на реалізацію Концепції, здійснюватиметься за рахунок і в межах видатків державного та місцевих бюджетів на відповідний рік, а також за рахунок міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.

Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації Концепції та звітування

Забезпечення координації дій з реалізації Концепції, здійснення контролю за реалізацією Концепції, проведення моніторингу стану їх виконання здійснює МОН.
